

Alena Adamíková (*1972) je absolventkou Akadémie výtvarných umění v Bratislavě, kde studovala v Ateliéru malby a nových médií pod vedením profesora Daniela Fischera a v Ateliéru grafického designu u docenta Stanislava Stankociho.

Dílo Aleny Adamíkové se zaměřuje na do detailu propracovanou olejomalbu, zejména portréty. Její obrazy byly vybrány do semifinále Strabag Artaward 2009 ve Vídni a na International Environmental Photography Competition 2002 v Singapuru.

Beata Jablonská o Aleně Adamíkové: *Medzi posadnutosťou a fascináciou zobrazenia Tváre*

Alena Adamíková je typom romantika, nevidiaceho nástrahy reality, ktorý sa nebojí púšťať aj do navonok nerovných zápasov. K jej charakterovej výbave patrí vytrvalosť a pre umelcov skôr netypická systémovosť, ktorá sa prejavila už na začiatku, v čase hľadania umeleckých cieľov.

V kombinácii zmieneného romantizmu a zvedavosti pátrať po zmysle vecí si za svoj algoritmus zvolila ľudskú tvár. Tá sa stáva centrom jej umeleckého sveta. S témou portrétu narába opatrne, uvedomujúc si jeho nepretržitú prítomnosť v dejinách umenia. Neľahké historické závažie ju však nevyprovokovalo k popretiu jeho reprezentatívnej funkcie a formálneho slovníka portrétnej maľby, ako to praktikovali umelci avantgárd. Postavila si otázku inak, akoby v tichšom znení, ale o to viac relevantnú v kontexte post-moderného umenia: *Do akej miery môže portrét splňať tradičnú reprezentatívnu úlohu a byť pritom aktuálnou témou súčasného umenia? Čo dnes znamená – maľovať ľudskú tvár? Aký je rozdiel medzi krásnou tvárou Simonetti Vespucii namaľovanou Botticellim v 15. storočí a tvárou maľovanou súčasným umelcom?*

Postupne, po roku 2000 vytvorila niekoľko portrétnych cyklov, v ktorých napredovala s dôslednosťou vedca pri výskume stanovenej úlohy. Simulovala rôzne situácie tak, aby niektoré vlastnosti tradičného maľovaného portréту poprela a tým niektoré jeho podprahové hodnoty zvýraznila. V prvom cykle, v ktorom už programovo pracuje s určitým typom redukcie, ako vedomou bariérou boli *Tváre a ich podoby, podoby a ich tváre (2007)*. Tie pozostávali z desiatich podobizní žien v totožnej frontálnej póze na obrazoch rovnakého formátu. Potlačením psychologizujúcich a vizuálnych pomôcok, zvýraznením uniformity vo výraze a kompozícii, potlačila „priechody“ do ich vnútorného sveta, sociálneho backgroundu, či spoločenského postavenia portrétovaných. Ako sa už neraz vyjadrila, tvár je pre Alenu Adamíkovú rozhranie medzi dvomi svetmi – vnútorným a vonkajším. V tejto sérii akoby poprela možnosť dostať sa maliarskymi prostriedkami „pod kožu“ portrétu. Uvedomujúc si nemožnosť prekročiť ich vzájomnú hranicu, maľuje tváre „mechanicky“ en face, vzdialene

pripomínajúc vizualitu oficiálnych podobizní. Neskôr prechádza k veľkým obrazovým formátom - portrétom detí *Malí Obri* (2008), kde výsledok je prienikom už viacerých stratégií. Výber detí ako objektu maľovania nesie rôzne nástrahy, či už spomenutej ľahkej sentimentality, alebo falošnej bezstarostnosti. Aj Alena Adamíková „zneužíva“ detskú tvár ako symbol nevinnosti, avšak prezlečením do karnevalových masiek dodáva detským portrétom už iné, skôr temnejšie interpretácie. V inom cykle *Aj keď vidíš menej, vidíš viac ako ja* (2010) otáča svoje figurantky chrbtom k pozorovateľovi, aby týmto gestom odmietnutia nebyť rušenými, opäť zvýraznila nemožnosť čítania myšlienok. Obrazmi spiacich ľudí *Portrétmi zo spálne* (2010) sa symbolickým oblúkom vracia k počiatočnej maliarskej túžbe priblíženia sa zobrazeniu vnútorného sveta portrétovaných. Spiaci nás nekontrolujú pohľadom. O to ľahšie sa dá vstúpiť do ich intímneho priestoru. Nerušené pozorovanie nás podnecuje prísť k nim a možno takmer „voyersky“ zdieľať ich sny. Blízkosť je tu naozaj paradoxne veľmi tesná.

A nateraz posledná séria *Tvár ostáva hádankou - Tvár divajúca sa do svojho vnútra* (2012-2013) s realistickým výjavom akoby kolážovo vloženým namiesto tváre je pravdepodobne aj autorkinou odpoveďou na všetky tie otázky položené kedysi na začiatku: *Čo dnes znamená maľovať ľudskú tvár?*